

Okrogla miza OK SZDL na temo:
»Eksperimentalna občina – kaj je to?«

Ni eksperiment z ljudmi, ampak njim naravnani

Kot vam je najbrže iz dnevnega časopisja znano, je naša občina Šiška poleg Izole, Pesnice in Ruš izrazila željo, da bi sodelovale v projektu oz. bile bi eksperiment, ki naj bi pokazal, kako občino vrniti občanu. Smisel namreč ni le v reorganizaciji in spremenjeni vlogi občine temveč predvsem v tem, koliko bodo spremembe dejansko ustregle občanom. Ker gre za zelo pomemben in zahteven projekt, a poln neznanj, smo se tudi mi odločili, da vas o tem podrobneje seznanimo. Izhajamo iz okrogle mize, ki so jo pripravili predstavniki OK SZDL na temo: Eksperimentalna občina – kaj je to? katera so se udeležili mag. Stane VLAJ, avtor tez o spremembi vloge in položaju občine, predstavniki eksperimentalnih občin, vodstvo naše občine in drugi.

Uvodna beseda mag. Staneta VLAJA je spodbudila pestro, zanimivo in polemično razpravo. Izhajal je namreč iz sedanje

ustavne koncepcije občine v našem družbenoekonomskem in družbenopolitičnem sistemu, ki se že s sedanjimi ustavnimi dopolnili k zvezni in še bolj k republiški ustavi, bistveno spreminja, je zastarela in hibridna. Kaj lahko

Socialistična zveza si bo prizadevala za različnost organiziranosti in dejavnosti občin, hkrati pa tudi za njihovo večjo avtonomijo in za prenos nekaterih pristojnosti iz republik in federacije na lokalno raven.

ko napravimo že v tem obdobju, da bi občino vrnili njenim prebivalcem – občanom?, v katero smer jo razvijati in kakšno novo koncepcijo občine potrebujemo?

Korak k lokalni samoupravi
Občino hočemo razvijati v smeri lokalne samouprave, je zatrdil mag. Stane Vljaj, ter za-

gotoviti materialne in druge pogoje za njen hitrejši razvoj ter za bogatejšo življenje v njej. »Prizadevali si bomo za različnost organiziranosti in dejavnosti občin, glede na njihove gospodarske, kulturne, demografske, teritorialne in druge posebnosti.

Zavzemali se bomo tudi za večjo avtonomijo občin ter za prenos določenih zadev, ki so sedaj v pristojnosti republike oz. federacije na lokalne skupnosti. Določene rešitve bomo preizkušali v teh izbranih občinah. Pri tem naj do izraza pridejo ustvarjalni prispevki in predlogi ljudi v njih.

Naš komunalni sistem razvijamo od leta 1955 dalje. Od tedaj je občina temeljna oblastna in samoupravna skupnost, okvir v katerem se odvijajo vsi procesi samoupravljanja in oblasti. Kljub temu, da naj bi sistem odločanja in celoten politični sistem pravzaprav izvirala iz občine, je za ves razvoj do danes mogoče ugotoviti, da je bila občina v veliki meri podrejena širšim skupnostim. Postala je le aparat, ki več kot tri četrtine zadev opravlja za potrebe federacije in republike. Okoli 15 do 20% pa je zadev, ki so dejansko interes ljudi v občinah. Razmerje bi moralo biti prav nasprotno. V Jugoslaviji smo že imeli več razprav o občini in moram reči, da se mnenja nagibajo ravno v tej smeri, da je treba pri oblikovanju nove koncepcije, oblikovati smer po načelih lokalne samouprave, kar seveda pomeni zelo velike spremembe. Prisotne bodo seveda tudi takšne spremembe, ki marsikomu ne bodo všeč, tudi zato, ker bodo pokazale, da je marsikdo odveč, da je odveč marsikatera organizacijska oblika.

Da občine, ki pristopajo k temu projektu mislijo resno, je pokazala sama razprava. Dušan NOVAK, predsednik šišenskega izvršnega sveta je povedal, da se v občini snuje teme-

liti informacijski sistem, racionalizirajo se upravni organi, in uvaja podjetništvo v njih. V analizi je še nekaj projektov, denimo marketinška strategija občine, veliko pozornosti pa je treba nameniti izobrazbeni strukturi, ki je zdaj čisto hitrejšemu razvoju. Ob tem je omenil zakonodajo, ki precej omejuje hitrejšo spreminjanje.

Otmar ZORN, predsednik SOB Lj. Šiška je rekel, da je resda veliko ovir za hitrejšo udeležanje že začrtanih programov in da veliko energije zgublamo pri tem, vendar moramo biti po-

V okviru Evropskega sveta je bila sprejeta posebna listina o lokalni samoupravi, ki jo mi moramo upoštevati, če želimo vstopiti v Evropo 92. Listina o lokalni samoupravi poudarja decentralizacijo, avtonomijo, demokracijo, poudarja najnost izvernih prihodkov v lokalnih skupnostih itd.

Pismo bralcev

Veseli smo bili vašega povabila k sodelovanju v zadnji Javni tribuni! To nam je vilo vsaj malo upanja, da se bo začel naš problem reševati! Kot vsi, ki živimo v mestu, posebej v blokovskem naselju, dobro vemo, kaj pomeni hrup!

Stanujemo v terasastih blokih, v pritličnem stanovanju. S hrupom, ki prihaja iz zgradbe, smo se že skoraj sprizajzili, saj bi potrebovali ogromno denarja, če bi hoteli stanovanje vsaj delno izolirati. Pa naj naštemo vsaj malo, od kje vse prihajajo zvoki: najprej železne stopnice pri vходу v blok, potem vrata, ki se odprejo s ključem in neznošno zaropotajo, potem stopnice – slišimo hojo vse do četrtega nadstropja. Tu so še stopnice v klet, pa »dvorišče« pred blokom in »cesta«. Če smo se sprizajzili s hrupom, proti kateremu ne moremo skoraj nič, se ne moremo sprizajziti s prometom po naselju, ki je prepovedan! Pred vhomom v naselje stoji že razpadel prometni znak, ki na to opozarja (dobro bi ga bilo fotografirati!). Na »cestah« po naselju ni prostora za dva avtomobila, kljub temu drvijo po njih avtomobili in motorji. Občasno sicer pride miličniška kontrola, vendar ne morejo s katastrofalno nizkimi denarnimi kaznimi preganiti nikogar. KS bi morala spet pred naselje postaviti vrata, tako kot je bilo pred desetimi leti. Kdor je hotel z avtomobilom noter, je moral v KS po ključ. Če to ni možno, naj postavijo pred vsako »ulico« prometni znak oz. naj zagradijo »cesto« z zaboji za rože ali kako drugače! Obvezno je treba zapreti za promet »cesto« med drugim in tretjim nizom blokov. Ta je najozja in ravno tu je največ prometa! Na nekaterih spalnic, ki so obrnjene na cesto se še poznajo znaki poškodb, ki so jih povzročili tovornjaki, ki so tod obračali.

Splošno Ekološka straža! V terasastih blokih v KS Koseze stanuje ogromno ljudi. Deset nizov blokov, v vsakem nizu so trije do štiri bloki, v enem bloku je 40 stanovanj! Ali taka množica ljudi ne zasluži vsaj enega redarja, nočnega čuvaja ali miličnika? Ali stanovalci res ne moremo biti prikrajšani neznošnega hrupa, ki ga povzročajo motorji?

Ljudje, ki tu živimo, ne moremo verjeti, da se ne da učinkovito prepovedati in onemogočiti prometa (vključno z mopedi, ki jih je veliko težje identificirati) tam, kjer je prepovedan.

Starši ne smejo dovoliti otrokom vožnje z mopedi po naselju, mopedi morajo biti parkirani v garaži (v koridorju), z njimi naj se vozijo tam, kjer nikogar ne motijo (vožnja z mopedi se je razpasla šele zadnja leta, prej ni bilo tako hudo!).

Še nekaj vprašanj: Ali obstajajo kakšni kriteriji, po katerih bi ugotovili, da je v nekem stanovanju toliko hrupa, da to ogroža zdravje stanovalcev? Ali je možno to izmeriti in od izvajalca gradbenih del zahtevati odškodnino?

Prvotno naj bi bila načrtovana samo polovica blokov, potem so zgradili še šest nizov! Tolikšno število ljudi mora nekdo varovati, saj je logično, da bo tu več kriminala in nereda!

Zelo vam bomo hvaležni, če boste odprli vsaj nekaj vprašanj in upamo, da bo KS Koseze učinkovito preprečila nasilje avtomobilistov in mopedistov!
družina Babič
Bratov Učakar 28

KLEPET OB KAVICI S harmonikarjem MILČETOM STEGUJEM

Milčeta Steguja sem poblize spoznal pred leti na Triglavu, ko je bil deležen poštenega krsta, ker se je pač prvič povzpel na našega očaka. Le njegovi spremljevalki so botri ali »rabljci« kakor pravimo planincem, ki s posebno tenkočutnostjo udrihajo po zadnji plati, so morali, hočeš-nočeš priznati, toda Milčetuvi zadnji plati se je drugače pisalo in sprava je bila sklenjena v dolini, seveda ob kozarčku. In spremljevalka ni bila nihče drug kot njegova – harmonika...

Naš sogovornik ob kavici je posebež, ki mu ni para na tem majhnem koščku slovenske dežele. Vljubil je partizanske in narodne pesmi, čeprav je na svet pokukal pred 48 leti. Kdor ga ne pozna bo mislil, da je poklicni glasbenik, pa ni tako! Po poklicu je trgovec, toda že trideset let s svojo harmoniko zabava staro in mlado. Posebež pa je zato, ker se je partizanskih pesmi pa tudi narodnih lotil s posebnim čutom, ki so izraziti ob poslušanju njegove harmonike. »Pesem izgnancev« je njegova najljubša pesem. In zakaj?

»Še kot mulo sem poslušal starejše, ki so pretrpeli gorja v taboriških, ujetništvu ali v izgnanstvu. Te grozljive pripovedi so se mi tako globoko vtisnile v dušo in srce, da sem se pač lotil priredbe te pesmi in jo posnel za širši krog poslušalstva. Tudi moja družina je bila izgnana v Srbijo, toda navkljub vsemu, bil sem srečen otrok.

Nisem poznal besede nacionalizem in jo danes

govorim, saj po dosedanjih izkušnjah sodeč, druge poti ni. Tudi občani morajo končno spoznati da v upravi niso nosilci oblasti ampak so delavci, ki bodo morali svoje naloge hitreje in bolj strokovno opravljati. Žal pa ob tem ne gre prezreti, da smo prenekaterim občanom še vedno kamen spotike, ker ne vedo, da se vse več pristojnosti prenaša na mestno in republiško raven, problemi pa ostajajo v občini.

Prav na račun centralizacije, s katero so ustavna dopolnila občinam odvzela precej pristojnosti pri urejanju določenih področij, je bilo na okrogli mizi precej prikritih besed. Vprašanje je namreč, kakšne reforme v lokalni samoupravi sploh lahko izvedemo, če smo občini odvzeli toliko pristojnosti in kaj ji pravzaprav sploh ostane, se je vprašal Jože PREDIKAKA, član šišenskega izvršnega sveta, zato ni nič čudnega, če je Janja DOMITROVIČ, podpredsednica SOB, med drugim vprašala, kdo bo finanširal eksperimentalno občino, če se 70% sredstev zbira na republiški in mestni ravni.

Dušan KUMER, sekretar OK ZKS, pa je menil, da lahko občini

Ti eksperimenti niso eksperimenti z ljudmi, kot nekateri zlobno menijo, ampak bodo ljudje v občinah pod geslom »OBČINA PO MERI OBČANOV« preizkušali rešitve na področju svojega organiziranja in delovanja.

no občanom vrne le skupščina, kar pomeni, da mora biti ta pristojna za odločanje v najpomembnejših zadevah občine.

Miran ŽLOGAR, predsednik OK SZDL Izola, je ob tem še dodal, da se pri njih zavzemajo za enodromno skupščino in za večje pristojnosti predsednika skupščine.

Ker je občina Šiška, za razliko denimo od Izole, sestavni del mesta Ljublane, se nujno vsiljuje misel, ki jo je izrekel Vukašin LUTOVAC iz MK SZDL, da bo treba v ustavi natančno razmejiti pristojnosti med mestom in občino, saj ima mesto na podlagi sprejetih ustavnih dopolnil zdaj tudi temeljne in ne le prenesene pristojnosti.

Tudi ta okrogla miza je pokazala, da gre za zelo resno in odgovorno delo, ki terja oblikovanje posebnih teles, ki bodo usklajevala delo eksperimentalnih občin. Zato bo v okviru RK SZDL imenovano takšno telo. Prav je, da bo potekalo v okviru SZDL je poudaril mag. Stane VLAJ, saj je to ena izmed družbenopolitičnih organizacij, ki je največ naredila za lokalno samoupravo. Poudaril je še, da s konkretnimi spremembami ni treba čakati na poseben republiški zakon, ki bo sicer nujen, zaradi dilem, zlasti financiranja tega projekta, saj jih že zdaj omogoča 70. dopolnilo k slovenski ustavi, poleg tega pa naj bi bile prav pridobljene izkušnje teh občin podlaga za sestavo tega zakona.

Prireditve so se poleg nekdanjih članov kolektiva udeležili tudi nekateri skladateljevi sorodniki in sodobniki.

Izobraževanje delavcev pri obrtnikih na zavidljivi ravni

O Medobčinskem skladu za izobraževanje delavcev pri obrtnikih Ljubljana vam lahko spet nazivamo vrsto zanimivih podatkov in predvsem vabil k splošnemu in strokovnemu izobraževanju. Ljubljancane še posebno opozarjamo na možnost abonentskih predstav v Drami, Operi, Mestnem gledališču ljubljanskem in v SSG v Trstu.

Ker je osnovna naloga sklada skrb za izobraževanje nad 9000 delavcev in delavk pri obrtnikih v 14 občinah ljubljanskega območja, naj navedemo, da je v devetih mesecih sklad odobril nad 200 povračil stroškov šolanja in plačil šolnin vnaprej. Delavci so obiskovali najrazličnejše tečaje, vse več pa se jih odloča za daljše in zahtevnejše oblike šolanja ob delu. S tem šolskim letom je sklad odobril prvo šolanje iz dela na fakulteti. K izboljševanju strukture izobraževanja je prav gotovo pripomogel s tem, ko delavcem in delavkam po 1. letniku plača šolnino vnaprej oziroma sproti. Je pa uvedel še niz ugodnosti, če je šolanje usklajeno s potrebami obrtne delavnice.

Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev pri obrtnikih Ljubljana je letos že organiziral vse tri eskurzije in sicer v München (splošna), Nürnberg (elektromehanika) in Bosno (Kladuša, Ostrožac) ter Dalmacijo (SAS Zadar). Kljub temu, da so bile eskurzije izjemno kakovostno pripravljene in izvedene ter da dajo delavci le simboličen prispevek, je vse težje dobiti udeležence. Na skladu menimo, da bi jim morale pri tem pomagati osnovne organizacije zveze sindikatov delavcev pri obrtnikih. Te dejansko delajo v težkih pogojih, saj

so delavci v številnih obratovnalnicah in ne morejo izvesti hitrega obveščanja. Pa tudi same pripravile na račun sklada poučni izlet po Sloveniji, skušajo delavcem pomagati pri uresničevanju kolektivne pogodbe, pri pokrivanju počitniških in stanovanjskih potreb, da običajno le po nekaj aktivnih članov težko izpolnjuje vse, kar od njega pričakujejo sindikat, sklad in delavci.

Kovinarje, lesarje, plastikarje, elektricarje in cementinarje bi radi opozorili na tečaje za upravljanje računalniško krmiljenih obdelovalnih strojev. Sklad jih bo najprej povabil k prijavi z izpolnitvijo ankete, potem pa uvrstil v izobraževanje za delo na CNC strojih po njihovi časovni in zahtevnosti želji. Tečajji bodo potekali v litostrojski šoli, ki je prav gotovo najbolj opremljena in usposobljena za to vrsto izobraževanja.

In, še to! Skoraj ni stroška za izobraževanje, ki ga ne bo delavcem pri obrtnikih Medobčinski sklad za izobraževanje, Miklošičeva 26, tel.: 312-533, Ljubljana, z veseljem povabil. Ker je prostor dragocen, delavce vabimo, da pozorno prebirajo glasilo DELAVEC V OBRTI in poslušajo RADIO GLAS LJUBLJANE (UKV 102.4 in 100.2 megaherca), na katerem objavljajo aktualna obvestila o delu sklada. Stane JESENOVEC

30 let glasbene šole Franc Šturm

8. novembra so na tej šoli zabeležili 30-letnico poimenovanja šole po skladatelju Francu Šturmu.

Ob tej priložnosti so odprli spominsko sobo v matični šoli, ter s svečanim koncertom v dvorani, na Černetovi 20.

V spominski sobi, ki jo je šola v ta namen posebej opremila, bo poleg vrste upodobitev skladatelja in slikovnega gradiva stalno razstavljena tudi vrsta originalnih rokopisov in notnih izdaj Franca Šturma.

Prireditve so se poleg nekdanjih članov kolektiva udeležili tudi nekateri skladateljevi sorodniki in sodobniki.

V sporedu sta ob učencih glasbene šole nastopili tudi pianistka Lijana Uršičeva in naša znana sopranistka Ileana Bratuš-Kacjanova.

Ta glasbeni dogodek bo nedvomno ostal trajneje zapisan v spominu prisotnih in v kroniki glasbene šole »Franc Šturm«.

Še posebej pa bi vas radi opozorili na sliko, na manj znani oljni portret Franca Šturma, ki ga je po vojni po fotografijah in po spominu ustvaril akademski slikar Dore Klemenčič-Maj.

Slika je last naše znane umetnice, sopranistke bogdane Stritarjeve (soproge Franca Šturma), ki nam jo je ob tej priložnosti odstopila.

sovražim. To je ena od najbolj grdih besed, ki sem jo kdajkoli slišal in jo je treba črtati iz besednjaka naših politikov, kulturnikov ali kogarkoli že. Jaz uporabljam besedo prijatelj, tovariš, mladim rečem zdravo »deki« kako ste kaj, zato pri mladih ne vidim nikakršnih zlonamernih predsodkov.

O svojem poklicu nerad govori ker, kot sam zatrjuje, je podoben mnogim drugim, vendar ga opravlja z veseljem, ker je pač med ljudmi. Za hip umolkne in se zamisli: »Glasba je del moje stvarnosti, moje mladosti in poleg družine, mi pomeni vse.

Pesem »Hvala ti« poznajo mnogi ljubitelji narodne glasbe. Kaj vas je navdajalo, da ste jo napisali in uglasbili?

»Ja, Hvala ti je ena od mojih lastnih skladb, ki sem jo pač posnel, napisal sem tudi tekst in tako sem se zopet vpisal med zelo priljubljene glasbenike narodne glasbe. Sama pesem izžareva ljubezen do domovine, dekleta in do prijatelja. Pred približno štirimi leti sem dobil navdih, ker sem opazil, da nekako pozabljamo biti prijaznejši drug do drugega, rekel bi prijaznejši. Vsa ta politična nasprotja, vse to kar se sedaj dogaja, vse to nekako preprečuje v naših glavah da, bi bili prijaznejši, postajamo brez potrebe agresivnejši, ne znamo več reči materi, bratu, komurkoli hvala lepa in zato sem tudi to pesem napisal!«

Je težko igrati partizanske pesmi?

»Težko jih je igrati zaradi tega, ker je mnogim še

živim borbem po nedolžnem storjena krivica. Mnogi od njih so za boljšo prihodnost dali vse, vendar vsa pričakovanja so ostala le sanje. Mnogi so obubožali na račun drugih. In kadar zaigram katerokoli partizansko pesem se spomnim tega, spomnim se svoje družine, ki je bila izgnana iz železarskih Jesenic. Tako kot so partizanske pesmi prijetne za uho, toliko bolj so žalostne obenem tudi opominjajoče, in ravno zaradi tega jih je težko igrati, oziroma jih igrati s posebnim občutkom in ljubeznijo.«

O svoji tridesetletnici igranja, Milče Stegu razmišlja po svoje, namreč, rad bi še kaj ustvaril, se oddolžil koroškim Slovincem, tako kot se je Slovincem v Benečiji in Julijskih krajini, ko jim je podaril nekaj beneških biserov v svoji priredbi kot so:

Oj Božime, Snujka sam na Vahti biu, Gor in dol po sried vasi in druge.

Milče je Ljubljancan – Šiškar, čeprav ga pot pogostokrat zanese tudi na drugi konec mesta – v Moste. Povsod ga je dovolj, največ pa je doma ob družini in svoji harmoniki. Ob koncu najinega klepeta sem se ga drznil vprašati tudi to: »Milče, je res da je harmonikar star takrat, ko samo še pritiska na tipke?« Najbrž ne bo držalo, sicer pa vam bom na to vprašanje odgovoril morda čez trideset let, ko bo za menoj 60 let ljubezni do igranja, ki se mu ne želim odpovedati kar tako...« Jože Čurin